

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Projekt KŮROVCOVÉ INFO úspěšně pomáhá monitorovat rojení škůdců

Strnady – 6. června 2018 – Již třetím rokem pomáhá s úspěchem monitorovat průběh rojení kůrovců webová aplikace KŮROVCOVÉ INFO, která je společným projektem Lesnické práce, s. r. o., a Lesní ochranné služby Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. Letos je sledování kůrovce opět v plném proudu. Začalo v polovině dubna a potrvá až do září. Majitelé a správci lesa mohou pomocí aplikace zadávat informace o rojení jak v současnosti nejrozšířenějšího škůdce lesa u nás – lýkožrouta smrkového, tak také lýkožrouta severského a lýkožrouta lesklého. Díky aplikaci je možné sledovat také rojení chroustů (obecný, maďalový).

„V roce 2017 se do projektu zapojilo 231 respondentů z řad majitelů lesa a lesních hospodářů (tj. o 76 % více než v roce 2016). Respondenti sledovali 466 odchyťových míst (tj. o 162 % více než v roce 2016) a uskutečnili 4 858 odchyťů (tj. o 82 % více než v roce 2016). Podchyceno bylo celkem 68 okresů (sledován nebyl stav v okresech Ústí nad Labem, Trutnov, Písek, Strakonice, Břeclav, Kutná Hora, Litoměřice a Náchod),“ přibližuje čísla za loňský rok jeden z autorů projektu Petr Zahradník z Lesní ochranné služby VÚLHM. Letos se již do monitoringu zapojilo 200 respondentů, kteří sledují 361 míst v různých nadmořských výškách. Aktuální mapa odchyťů ukazuje na současný stav v lesích. Například okres Jeseník, kde je situace velmi vážná, jsou čísla v červených barvách. Při odběru z feromonového lapače 26. dubna, v nadmořské výšce 400–499 m bylo vykázano 50 tisíc chycených brouků. Průměrný akumulovaný odchyt zde zatím činí 11 360 kusů. Na Třebíčsku, kde je situace též neutěšená činí akumulovaný průměrný odchyt 9 290 kusů.

Feromonové lapače na lýkožrouty umístěné na kalamitní holině; autorské právo: https://cz.123rf.com/profile_habrda

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Tři druhy kůrovců budou respondenti sledovat i nadále, a to prakticky nezměněnou metodikou. „Poněkud se změnilly některé grafické výstupy a rádi bychom šířeji využili získaná data při jejich vyhodnocování. Nejdůležitější změnou oproti loňsku je sledování teplot minimálně na třiceti lokalitách (po dvou v každém kraji), a to v nižší a vyšší nadmořské výšce (cca do 600 m a nad 600 m). Sledování je zajišťováno pomocí datalogerů s teplotními čidly a získané hodnoty jsou automaticky zasílány v pravidelných intervalech ke zpracování. Je tak možné proložit křivku rojení křivkou teplot. Pilotně byla sledována teplota na 7 lokalitách již v roce 2017, avšak přenos dat nebyl automatický. I tak byla získaná data zajímavá a potvrdila účelnost tohoto rozšíření projektu,“ vysvětluje Petr zahradník.

V rámci sledování rojení bylo loni odchyceno 2 668 907 lýkožroutů smrkových (průměr 5 607 ks na odchytné místo), 194 816 l. severských (průměr 2 141 ks na odchytné místo) a 1 148 042 l. lesklých (průměr 45 922 ks na odchytné místo). Sledování zaregistrovaní účastníci zahájili ve 13. týdnu (27. 3.–2. 4.) a ukončili v 39. týdnu (25. 9.–1. 10.). Kontroly se uskutečnily v pravidelných intervalech 7–10 dnů.

Loni bylo první rojení **I. smrkového** zaznamenáno mezi 19.–22. týdnem (od začátku druhé dekády května do jeho konce), kolem 25. týdne (v polovině června) se uskutečnilo sesterské přerovávání a druhé rojení bylo mezi 30.–32. týdnem (od konce července do poloviny srpna). Na zpoždění začátku rojení se výrazně projevilo chladné počasí, které neumožnilo let lýkožrouta smrkového. Obdobně tomu bylo i u **I. lesklého**, kde se průběh rojení značně podobá průběhu rojení I. smrkového. Poněkud odlišný je průběh rojení u **I. severského**. Zde byl zaznamenán vysoký odchyt již ve 14.–15. týdnu. Následně došlo k přerušování rojení v důsledku průběhu počasí a poté pokračovalo rojení ve 20.–23. týdnu se sesterským přerováním ve 25.–26. týdnu. Druhé rojení započalo zřejmě již v 28. týdnu, ale všeobecně bylo soustředěno mezi 31.–35. týdnem, i když se zde mohlo částečně projevit opět přerovávání.

O aplikaci www.kurovcoveinfo.cz:

Webová aplikace reaguje mimo jiné na zvýšený výskyt kůrovců v posledních letech především v důsledku oslabení porostů suchem a nabízí provozním lesníkům přehled o aktuálním stavu rojení v rámci ČR. Dobrovolní respondenti v pravidelných intervalech zadávají přes internet do aplikace výši odchytů do lapačů a pastí. Výstupem projektu je mapa s přiřazením jednotlivých ploch k okresům a s informací o aktuální výši odchytu a nadmořské výšce. V detailu jednotlivých ploch je zobrazena tabulka uskutečněných odchytů a graf průběhu rojení. Současně se zobrazuje kumulovaná křivka odchytu, tj. odchyty od začátku rojení až do konce letové aktivity daného škůdce. V prvním rojení jsou důležitou informací pro stanovení počtu odchytných opatření; v druhém, resp. třetím rojení se odchyty stále přičítají. Vložená data jsou jednou měsíčně vyhodnocena a informace je zveřejněna na stránkách projektu a v časopise Lesnická práce.

Návod, jak se zaregistrovat, metodiku a důležité informace k projektu najdete na stránkách www.kurovcoveinfo.cz

Kontakt za VÚLHM: doc. Ing. Petr Zahradník, e-mail: zahradnik@vulhm.cz

Kontakt za Lesnickou práci: Ing. Jan Příhoda, e-mail: prihoda@lesprace.cz